

32003L0089

L 308/15

EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

2003 11 25

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2003/89/EB

2003 m. lapkričio 10 d.

iš dalies keičianti Direktyvą 2000/13/EB dėl maisto produktuose esančių sudedamųjų dalių nurodymo

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Tam, kad būtų pasiektas aukštas vartotojų sveikatos apsaugos lygis ir garantuota jų teisė gauti informaciją, reikia užtikrinti, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie maisto produktus, *inter alia*, etiketėse išvardinant visas sudedamąsias dalis.

(2) Vadovaujantis 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo ⁽⁴⁾ 6 straipsniu, tam tikros medžiagos gali nepatekti į sudedamųjų dalių sąrašą.

(3) Maisto produktų gamyboje naudojamos ir gatavame produkte išliekančios tam tikros sudedamosios dalys ar kitos medžiagos yra vartotojų alergijų arba netoleravimų priežastis, o kai kurios iš tų alergijų arba netoleravimų sukelia pavojų atitinkamų asmenų sveikatai.

(4) Komisijos sprendimo 97/579/EB ⁽⁵⁾ 1 straipsniu įsteigtas Maisto produktų mokslinis komitetas nustatė, kad alergijų maistui paplitimas yra toks, kad daugelio žmonių gyvybės poveikimą sukeliančios aplinkybės svyruoja nuo labai silpnų iki galinčių būti mirtinomis.

(5) Minėtas Komitetas pripažino, kad būdingi maisto alergenai yra karvių pienas, vaisiai, ankštiniai (ypatingai žemės riešutai ir sojų pupelės), kiaušiniai, vėžiagyviai, riešutai, žuvis, daržovės (salierai ir kiti skėtinių šeimos augalų maisto produktai), kviečiai ir kiti javai.

(6) Būdingiausi maisto alergenai randami daugelyje perdirbtų maisto produktų.

(7) Be kita ko, minėtas Komitetas atkreipė dėmesį, kad neigiamos reakcijos gali atsirasti į maisto priedus ir kad išvengti tų maisto priedų vartojimo dažnai yra sunku, kadangi jie ne visi yra pastoviai nurodomi etiketėje.

(8) Būtina iš anksto numatyti, kad alerginį poveikį turintiems maisto priedams, gamybos priedams ir kitoms medžiagoms, išvardytoms Direktyvos 2000/13/EB 6 straipsnio 4 dalies a punkte, būtų taikomos ženklinimo taisyklės tam, kad nuo maisto alergijos kenčiantiems vartotojams būtų pateikiama tinkama informacija.

(9) Netgi jeigu apskritai vartotojams skiriamas ženklinimas neturi būti laikomas vienintele informacijos priemone, atstojančia gydymo įstaigos informaciją, vis dėlto patartina kaip galima labiau padėti alergiškiems ar netoleravimus turintiems vartotojams, pateikiant jiems išsamesnę informaciją apie maisto produktų sudėtį.

(10) Į alergines reakcijas sukeliančių medžiagų sąrašą reiktų įtraukti tuos maisto produktus, sudedamąsias dalis ir kitas medžiagas, pripažįstamas kaip sukeliančias padidėjusį jautrumą.

(11) Tam, kad visi vartotojai būtų geriau informuojami, o tam tikrų vartotojų sveikata būtų apsaugoma, į sudedamųjų dalių sąrašą privaloma tvarka reiktų įtraukti visas sudedamąsias dalis ir kitas maisto produktuose esančias medžiagas. Alkoholinių gėrimų atveju, juos ženklinant būtinai reiktų įtraukti visas alerginį poveikį turinčias sudedamąsias dalis, esančias atitinkamame gėrime.

(12) Siekiant atsižvelgti į maisto produktų gamybos techninius apribojimus, būtina leisti taikyti lankstesnį požiūrį į sudedamųjų dalių ir kitų medžiagų, kurių naudojami kiekiai yra labai maži, išvardinimą.

⁽¹⁾ OL C 332 E, 2001 11 27, p. 257 ir OL C 331 E, 2002 12 31, p. 188.

⁽²⁾ OL C 80, 2002 4 3, p. 35.

⁽³⁾ 2002 m. birželio 11 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2003 m. vasario 20 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 102 E, 2003 4 29, p. 16) ir 2003 m. liepos 2 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 109, 2000 5 6, p. 29. Direktyva su pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2001/101/EB (OL L 310, 2001 11 28, p. 19).

⁽⁵⁾ OL L 237, 1997 8 28, p. 18. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2000/443/EB (OL L 179, 2000 7 18, p. 13).

(13) Siekiant neatsilikti nuo technologinių priemonių, šalinančių sudedamųjų dalių ir kitų medžiagų alergeniskumą, mokslo žinių ir pažangos raidos bei siekiant apsaugoti vartotojus nuo naujų maisto alergenų ir išvengti nebūtinų išipareigojimų ženklinant, svarbu, kad esant būtinybei būtų galima greitai patikslinti sudedamųjų dalių sąrašą įtraukiant ar išbraukiant tam tikras sudedamąsias dalis arba medžiagas. Patikslinimas turėtų remtis moksliniais kriterijais, kuriuos apibrėžė Reglamentu (EB) Nr. 178/2002 ⁽¹⁾ įsteigta Europos maisto saugos tarnyba, ir būti įgyvendinamas techninio pobūdžio priemonėmis, kurių priėmimas tvarkos pagreitinimo ir supaprastinimo labai turėtų būti pavedamas Komisijai. Be to, jei būtina, Komisija turėtų sudaryti IIIa priedo interpretavimo technines rekomendacijas.

(14) Todėl Direktyvą 2000/13/EB reiktų atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2000/13/EB iš dalies keičiama taip:

1. 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Sudedamosios dalys nurodomos pagal šio straipsnio nuostatas ir I, II, III bei IIIa priedus.“;

(b) įterpiama tokia 3a dalis:

„3a. Nepažeidžiant ženklinimo taisyklių, kurios turėtų būti nustatytos vadovaujantis 3 dalimi, bet kuri sudedamoji dalis, apibūdinta 4 dalies a punkte ir įtraukta į IIIa priedą, ženklinant nurodoma tada, kai jos yra 3 dalyje nurodytuose gėrimuose. Nurodant vartojami žodžiai „sudedtyje yra“, po kurių eina atitinkamos(-ų) sudedamosios dalies (-ių) pavadinimas. Tačiau nurodymas nėra būtinas, kai sudedamoji dalis konkrečiu savo pavadinimu jau yra įtraukta į sudedamųjų dalių sąrašą arba į gėrimo pavadinimą, kuriuo tas gėrimas parduvinėjamas.

Kai būtina, vadovaujantis toliau išdėstyta tokia tvarka, gali būti priimtos išsamios pirmoje pastraipoje paminėto nurodymo pateikimo taisyklės:

(a) produktams, nurodytiems 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1493/99 dėl bendro vyno rinkos organizavimo ^(*) 1 straipsnio 2 dalyje – pagal to reglamento 75 straipsnyje nustatytą tvarką;

(b) produktams, nurodytiems 1991 m. birželio 10 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1601/91, nustatančio bendrąsias aromatintų vynu, aromatintų vyno gėrimų ir aromatintų vyno kokteilių apibrėžimo, aprašymo ir pateikimo taisykles ^(**) 2 straipsnio 1 dalyje – pagal to reglamento 13 straipsnyje nustatytą tvarką;

(c) produktams, nurodytiems 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1576/89, nustatančio bendrąsias taisykles dėl spiritinių gėrimų apibrėžties, apibūdinimo ir pateikimo ^(***) 1 straipsnio 2 dalyje – pagal to reglamento 14 straipsnyje nustatytą tvarką;

(d) kitiems produktams – pagal šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

^(*) OL L 179, 1999 7 14, p. 1. Reglamentas su paskutiniiais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1795/2003 (OL L 262, 2003 10 14, p. 13).

^(**) OL L 149, 1991 6 14, p. 1. Reglamentas su paskutiniiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 2061/96 (OL L 277, 1996 10 30, p. 1).

^(***) OL L 160, 1989 6 12, p. 1. Reglamentas su paskutiniiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 3378/94 (OL L 366, 1994 12 31, p. 1).“

(c) 4 dalies c punktas papildomas tokiu papunkčiu:

„(iv) medžiagos, kurios nėra priedai, tačiau naudojamos tokiu pat būdu ir tokiais pat tikslais kaip gamybos proceso priedai ir išlieka galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavidalu.“

(d) 5 dalies antroji pastraipa iš dalies keičiama taip:

(i) ketvirtoji įtrauka pakeičiama taip:

„— kai vaisiai, daržovės ar grybai, iš kurių nėra vienas nėra vyraujantis pagal svorį ir kurie, galimas dalykas, naudojami kintančiomis proporcijomis mišinyje, kuris yra maisto produktų sudedamoji dalis, tokiu atveju sudedamųjų dalių sąrašė jie gali būti suskirstomi į grupes „vaisiai“, „daržovės“ ar „grybai“, pridodant žodžius „kintančiomis proporcijomis“, po kurių iš karto eitų vaisių, daržovių ar grybų sąrašas; tokiais atvejais mišinys į sudedamųjų dalių sąrašą įtraukiamas pagal pirmąją pastraipą, remiantis visu esančių vaisių, daržovių ar grybų svoriu,“;

(ii) pastraipa papildoma tokiomis įtraukomis:

„— sudedamosios dalys, sudarančios mažiau nei 2 % galutinio produkto, gali būti nurodomos kitokia tvarka po kitų sudedamųjų dalių,

⁽¹⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1642/2003 (OL L 245, 2003 9 29, p. 4).

- kai tikėtina, kad maisto produktų gamyboje arba ruošime naudojamos panašios arba tarpusavyje sukeičiamos sudedamosios dalys, nekeičiant jų sudėties, pobūdžio ar pastebimos vertės ir tiek, kad sudarytų mažiau nei 2 % galutinio produkto ir kai ne mažiau kaip viena iš ne daugiau kaip dviejų sudedamųjų dalių yra galutiniame produkte, sudedamųjų dalių sąraše jos gali būti nurodomos žodžiais „sudaro ... ir (arba) ...“. Ši sąlyga netaikoma priedams arba sudedamosioms dalims, išvardytoms IIIa priede.“;

(e) 8 dalies antroji pastraipa pakeičiama taip:

„Pirmojoje pastraipoje nurodytas sąrašas nėra privalomas:

- (a) kai sudedamųjų dalių junginio sudėtis yra apibrėžta galiojančiuose Bendrijos teisės aktuose ir kol mišinio sudedamoji dalis sudaro mažiau nei 2 % galutinio produkto; tačiau ši nuostata netaikoma priedams, kuriems taikomas 4 dalies c punktas,
- (b) sudedamųjų dalių junginiams, kuriuos sudaro prieskonių ir (arba) žolių mišiniai, sudarantys mažiau nei 2 % galutinio produkto, išskyrus priedus, kuriems taikomas 4 dalies c punktas,
- (c) kai sudedamųjų dalių junginys yra maisto produktas, kurio sudedamųjų dalių sąrašas pagal Bendrijos teisės aktus nereikalaujamas.“;

(f) straipsnis papildomas tokiomis dalimis:

„10. Nepaisant 2 dalies, 6 dalies antrosios pastraipos ir 8 dalies antrosios pastraipos nuostatų, bet kuri sudedamoji dalis, naudojama maisto produktų gamyboje ir išliekanti galutiniame produkte nors ir pakitusiu pavidalu, bei nurodyta IIIa priede arba kilusi iš sudedamųjų dalių, nurodytų IIIa priede, yra nurodoma etiketėje, pateikiant aiškią nuorodą į šios sudedamosios dalies pavadinimą.

Pirmojoje pastraipoje minėto nurodymo nereikalaujama, jeigu pavadinimas, kuriuo maisto produktas yra pardavinėjamas, aiškiai nurodo atitinkamą sudedamąją dalį.

Nepaisant 4 dalies c punkto ii, iii ir iv papunkčių nuostatų, bet kuri medžiaga, naudojama maisto produktų gamyboje ir išliekanti galutiniame produkte nors ir pakitusiu pavidalu, bei kilusi iš IIIa priede nurodytų sudedamųjų dalių, laikoma sudedamąja dalimi ir etiketėje nurodoma pateikiant aiškią nuorodą į sudedamosios dalies, iš kurios ji kilusi, pavadinimą.

11. IIIa priedo sąrašas sistemingai patikslinamas ir, kai būtina, atnaujinamas vadovaujantis naujausiomis mokslinėmis žiniomis. Pirmasis patikslinimas atliekamas ne vėliau kaip 2005 m. lapkričio 25 d.

Atnaujinimas galėtų būti atliekamas ir iš IIIa priedo išbraukiant sudedamąsias dalis, jei mokslškai nustatyta, kad jie negali būti neigiamų reakcijų priežastimi. Tuo tikslu iki 2004 m. rugpjūčio 25 d. Komisijai gali būti pranešta apie pastaruoju metu atliekamus tyrimus nustatyti, ar nėra tikėtina, kad sudedamosios dalys ir medžiagos, kilusios iš IIIa priede nurodytų sudedamųjų dalių, tam tikromis aplinkybėmis sukels neigiamas reakcijas. Ne vėliau kaip 2004 m. lapkričio 25 d. Komisija, pasitarusi su Europos maisto saugos tarnyba, priima tų sudedamųjų dalių ar medžiagų, kurios dėl tokios priežasties išbraukiamos iš IIIa priedo, sąrašą laukdama paskelbtų tyrimų galutinių rezultatų arba vėliausiai – iki 2007 m. lapkričio 25 d.

Nepažeidžiant antrosios pastraipos, po to, kai buvo gauta Europos maisto saugos tarnybos nuomonė, pareikšta remiantis 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (*) 29 straipsniu, laikantis 20 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos IIIa priedas gali būti iš dalies pakeistas.

Kai būtina, laikantis 20 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos IIIa priede pateiktam sąrašui interpretuoti gali būti išleidžiamos techninės rekomendacijos.

(*) OL L 31, 2002 2 1, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1642/2003 (OL L 245, 2003 9 29, p. 4).“

2. 19 straipsnio antrojoje pastraipoje žodžiai „Tarybos sprendimu 69/414/EEB(1) įsteigtas Maisto produktų nuolatinis komitetas“ pakeičiami žodžiais „Reglamentu (EB) Nr. 178/2002 įsteigtas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas“;
3. Išnaša „OL L 291, 1969 11 29, p. 9“ išbraukiama;
4. 20 straipsnio 1 dalyje žodžiai „Maisto produktų nuolatinis komitetas“ pakeičiami žodžiais „Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas“;
5. I priede išbraukiamos nuorodos „cukruoti vaisiai“ ir „daržovės“ bei atitinkami apibrėžimai;
6. Įterpiamas IIIa priedas, kurio tekstas yra pateikiamas šios direktyvos priede.

2 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2004 m. lapkričio 25 d.:

- nuo 2004 m. lapkričio 25 d. leidžia pardavinėti produktus, atitinkančius šią direktyvą;

— nuo 2005 m. lapkričio 25 d. uždraudžia pardavinėti produktus, neatitinkančius šios direktyvos reikalavimų; visi produktai, neatitinkantys šios direktyvos reikalavimų, tačiau pateikti į rinką ar paženklinti iki šios datos, gali būti parduodami kol pasibaigs jų atsargos.

Apie tai valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2003 m. lapkričio 10 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

P. COX

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. MARZANO

PRIEDAS

„IIIa PRIEDAS

6 straipsnio 3a, 10 ir 11 dalyje nurodytos sudedamosios dalys

Glitimo turintys javai (t. y. kviečiai, rugiai, miežiai, avižos, kviečiai spelta, kamutas arba jų sukryžmintos atmainos) ir jų produktai

Vėžiagyviai ir jų produktai

Kiaušiniai ir jų produktai

Žuvis ir jos produktai

Žemės riešutai ir jų produktai

Sojų pupelės ir jų produktai

Pienas ir jo produktai (įskaitant laktozę)

Riešutai, t. y. migdolai (*Amygdalus communis* L.), lazdyno riešutai (*Corylus avellana*), graikiniai riešutai (*Juglans regia*), anakardžių riešutai (*Anacardium occidentale*), pekano riešutai (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), bertoletijos (*Bertholletia excelsa*), pistacijos (*Pistacia vera*), makadamijų riešutai ir Kvinslendo riešutai (*Macadamia ternifolia*) bei jų produktai

Salierai ir jų produktai

Garstyčios ir jų produktai

Sezamo sėklos ir jų produktai

Sieros dvideginis ir sulfatai, kurių koncentracija didesnė kaip 10 mg/kg arba 10 mg/l, išreikšti kaip SO₂.“
